

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventvales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de
Antverpiae, 1664

Tractatvs VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

Sen. l. de
Prou. c. 5.
tunarum distributione existit commodi, quod hinc liquido dis-
cam, nec bona esse, nec mala quæ vulgus eo nomine stulte ap-
pellat. Hoc igitur, ut recte Seneca, *et propositum Deo, Sapienti*
viro ostendere, hec que vulgus appetit, que reformat, nec bona esse
nec mala; apparebunt autem bona esse, si illa non nisi bonis viris
tribuerit; I' mala esse, si malis tantum erogauerit. Alia itaque
necessæ est esse bona, quæ solis bonis tribuantur. Et hoc rursus
spem acuit expectatione futuri.

Neque al-
ter fortu-
narum di-
stributio
esse debuit,
quæ bonos
inter ma-
losque pro-
miserat.

35. Et verò quid me tam vaga & inæqualis fortunarum delicia-
rumque distributio tantopere torquet? Illud enim cum mecum
perpendo, manifestè comperi, nec malos omnes à bonâ fortunâ
excludendos; nequé bonos etiam omnes, & solos, felices esse
debuisse. Nam si mali omnes & soli felices sunt, iam passim ho-
mines peruersi sicut, ut sint fortunati. Rursus si mali omnes à
fortunâ bonis excluduntur, peiores longè euident, Diuinum-
que Numen offendent quasi iniuriâ irritati: præterquam quod
miserijs efferrati, iura omnia etiam humana perfringentes, toram
maleficijs, furtis, & rapinis perturbaturi sunt Rem publicam.
Neque rursus boni omnes & quidem soli, felices esse possunt;
plurimi enim delicijs peruersi, Virtutis semitâ desertâ, in omne
prolaborerentur nefas. Nec rursus omnes bonos infelices esse
conuenit, ne non sit qui Diuinum cultum diuitijs promoueat,
aut qui sceleratorum hominum impudentiæ, pro dignitate se op-
ponat. Nihil itaque de tantâ fortunarum inæqualitate habeo
quod conquerar, quam video inducendam omnino fuisse, ut re-
ctè sibi constarent omnia.

Ingenio ru-
tem genio-
rumque
varietas
maxima
esse debuit.

36. **H**ON minus insanum esse iam perspicio; quod me tanta inge-
niorum, genitorumque diuersitas, quanta inter homines re-
peritur hactenus perturbarit: quasi si è re nostrâ non esset tam
multos reperiiri homines stupidos, amentes, tristis, indole, tetri-
cos, deformes, coloricos, præcipites, tardos, sanguineos, atrabi-
arios, fungos denique & stipites; quibuscum tamon necessariò
viendum est, non sine summo radio & molestia, ubi sane iu-
cundissima videtur futura vita, eiusdem si forent homines indô-
lis & naturæ. Stultas profectò eiusmodi cogitationes esse illicet
comperi,

compéri, cùm otiosus ego, ciuitatem hanc in suas classes cœpi distribuere, & colericis quidem, & tristibus, & sanguineis, & lapientibus, & amentibus sua dare statua & castra. Nunquam erravi magis, quām cum me maximè credebam sapere; tanta enim est hominum inconstantia, vt nunquam ijdem sint, nulum etiam certum diu obtinere possint locum.

*Ad susten-
tationem
commerciū
humani.*

37. Denique absque illâ diuitiarum, ingeniorumque varietate, humanum commercium prorsus interiret, aut sanè viueremus miserrimè. Quid enim? An si omnes æque diuites, æque ingeniōsi; quisquam alteri seruire volet, & subiici? An aliquis viliora exercere opificia? An segetes curare, an panem p̄infere, an edificare domos, an alteri esse à pedibus? Et tamen sine his natura non stat, aut si stat, non stat commodè. Magno itaque artificio, opum primò inæqualitatem induxit Deus, vt necessitas ipsa ad laborandum adigeret, pauperioresque diuitibus dum inseruiunt, sibi faciant benè. Geniorum item varietatem finxit, vt pro suo quisque genio, ad diuersas artes meritem liberè applicaret. Corporis ideo variam constitutionem esse voluit, vt alio & alio genio prædictus quiuis esset, & ad alia atque alia exercitia aptiori. Atque hæc omnia tantâ industriâ, tanto consilio, tam multis expensis circumstantijs cùm perégerit tantus Deus, tam vâsta Mens; sanè non habeo quod opponam; approbo omnia, quæ in rerum naturâ condita sunt, & illis planissimè acquiesco.

TRACTATUS IX.

*Hinc se-
guitur ap-
probandas
esse omnes
publicas
calamita-
tes, peccata,
bella, Re-
gnorum
querentes,*

38. His itaque rectè generatim constitutis, tum certè cœpi ad ea quæ inter homines particularim aguntur, oculos mentemque deflectere. Et isthic occurserunt, primò patriæ calamitates, seditiones, bella, prouinciarum deuastationes, & excidia: & quidem quod me maximè perturbabat, erat, quod hæc aut Principum injuriâ, aut militum ignauia, aut etiam insolentiâ, aut pessimò Optimatum consilio viderentur accidere. At verò cum penitus rem inspicio, video sanè hæc Dei non de hominibus modò, sed & de Regnis integris rectè disponentis esse decreta. Ita sunt res humanæ, vt felicitas diurna esse non possit, ne tandem nōceat. In omne nefas abeunt Republicæ, quibus diu fortunatis esse datur. Idcirco fortunam migrare vult Deus, & quasi